

Tips om medisinsk litteratur, andre bøker, filmer og elektroniske medier som bør anmeldes, sendes tidsskriftet@legeforeningen.no

Inspirerende og god lærebok i fysikalsk medisin og rehabilitering

Juel NG, red.

Norsk fysikalsk medisin

2 utg. 303 s. tab, ill. Bergen: Fagbokforlaget, 2007. Pris NOK 539
ISBN 978-82-450-0557-8

Dette er en lærebok i fysikalsk medisin som nå kommer i andre utgave. Målgruppen er først og fremst utdanningskandidater og ferdige spesialister i fysikalsk medisin og rehabilitering.

Norsk fysikalsk medisin er også av stor interesse for leger som arbeider med allmennmedisin, for revmatologer, nevrologer, arbeidsmedisinere og medisinstudenter.

Forfatterens intensjon er at dette skal være en grunnbok i fysikalsk medisin. Begge utgavene har tittelen norsk fysikalsk medisin, men som redaktøren skriver, i denne utgaven har retningslinjer, systematisk litteraturgjennomgang, nettsteder og internasjonal enighet bidratt i vesentlig grad til en samordning av kunnskapen på feltet.

De 20 kapitlene dekker det aller meste av fagområdet fysikalsk medisin. I forhold til den første utgaven er noen kapitler tatt bort og noen kapitler har kommet til, blant annet er arbeidsfysiologi utelatt, og kapitlet om idrettsmedisin er tatt bort. Som redaktøren skriver i forordet, er arbeidsfysiologi svært viktig i fysikalsk medisin, og man burde ha tatt med et eget kapittel om dette emnet. Årsaken til at arbeidsfysiologi ikke er tatt med, er nok at dette faget er så omfattende at det er vanskelig å gi en grundig og samlet fremstilling i ett kapittel. Kanskje burde man ta sikte på å skrive en norsk lærebok i faget.

I idrettsmedisin har vi gode lærebøker, også på norsk, og en fullstendig dekning av dette fagområdet faller nok utenfor bokens ramme. Biomekanikk er ikke tatt med i et eget kapittel, men biomekaniske betraktninger inngår som en viktig del i flere artikler. Kanskje burde biomekanikk hatt en noe større plass.

Språket er lettfattelig, layouten er fin, og illustrasjonene er gode.

Ti forfattere har til sammen skrevet 20 kapitler, og redaktør Niels Gunnar Juel har skrevet de fleste artiklene. I hvert kapittel er det gitt en grundig og balansert fremstilling av de enkelte områdene i faget, og det er nesten ingen overlapping mellom artiklene.

Som nevnt er forfatterens intensjon å lage en grunnbok i fysikalsk medisin, og de har lyktes fullt ut. Det er tatt med viktige og relevante referanser som leseren kan fordype seg i. Boken er oversiktlig, og det er lett å finne frem. Hvert kapittel har en logisk disposisjon. Innholdet er nøkternt og balansert. I denne utgaven er det også et utmerket kapittel om subjektive helseplager.

Etter mitt syn er dette en meget god bok, og jeg er imponert over det arbeidet som Niels Gunnar Juel har lagt ned. Den vil nok vekke stor interesse også blant leger i de andre nordiske landene. I tillegg mener jeg at den kan leses med utbytte av fysioterapeuter og ergoterapeuter.

Hermed vil jeg anbefale *Norsk fysikalsk medisin* på det varmeste.

Erling Brubakk

Spesialsykehuset for rehabilitering
Avdeling Stavern

Når nettet snører seg sammen – og holder!

Dyregrov K, Dyregrov A.

Sosial nettverksstøtte ved brå død

Hvordan kan vi hjelpe? 268 s.
Bergen: Fagbokforlaget, 2007. Pris NOK 349
ISBN 978-82-450-0484-7

Det er sjelden det ene forordet i en bok er godt og meningsbærende, i denne er det to. Psykolog Magne Raundalen skriver «Når livet må gå videre». Han annonserer at boken er en etterlenget gave til sør-

gende, nærstående, fagpersoner og «nettverket» som i møte med brå død har behov for mer og bedre kunnskap, mot og styrket handlingskompetanse. Raundalen mener

«oss alle», jeg tror han har rett! I det andre forordet ved forfatterne selv, Kari Dyregrov og Atle Dyregrov, begrunner de sitt arbeid med ønske om å bidra til at kriserammede og deres nettverk skal styrkes i å lete frem ressurser og potensial som ligger i menneskers støtte og omsorg. Det eneste virkelig kritiske jeg har å anføre er at boks-tittelen burde vært omvendt, dvs. «Hvordan kan vi hjelpe» – for det er det den handler om.

Å bidra til økt kunnskap om hvordan sosiale nettverk kan støtte etterlatte etter traumatiske dødsfall er temaet. Forfatterne håper at også etterlatte vil ha nytte av boken, den kan trygt anbefales. Her er 11 letteste kapitler med en nyttig oppsummering av hovedbudskapet på slutten av hvert av dem. Boken kan leses i sammenheng eller anvendes som en oppslagsbok dersom man for eksempel ønsker å lese om «Når bør faglig hjelp koples inn?», «Barn og unges situasjon og behov for hjelp» eller «Sosial nettverksstøtte – utfordringer og løsninger». I et appendix er ulike prosjekter omtalt grundig.

Dette er befriende ærlig lesing, ikke minst fordi forhold omtales som at selv om mennesker trenger hverandre når livet butter i mot, vil de ikke alltid lykkes i å fungere sammen i motgangssituasjoner. Grunnsynet er at sosial støtte og omsorg kommuniseres og at usikkerhet lett blir et fremtredende, styrende element. Videre omtales viktige temaer som myter om sorg, hvordan nærhet og seksualitet påvirkes av dødsfall i familien, utfordringer ved like-mannsstøtte og belastninger i den innerste sirkelen. Det finnes et godt og konkret kapittel om hvordan skole og arbeidsplass kan støtte. Med stor interesse leste jeg avsnittet «Skal vi være helt ærlige», og det var lett humoristisk å lese listen over hva man ikke skal si til sørgende, mange vil kjenne seg igjen. Til trøst er det også forslag til alternative formuleringer.

Boken har som hovedfokus nettverksstøtte ved brå død. Dens overføringsverdi er betydelig i forhold til alvorlige kriser og tap, både for dem som opplever det, for fagpersoner og for nettet som skal mobiliseres og må holde når det virkelig gjelder.

Cecilie Daae

Avdeling for sykehustjenester
Sosial- og helsedirektoratet